

Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека

Науково-методичний відділ

*З нагоди 25-ї річниці виведення
радянських військ з Афганістану*

Відлуння афганських гір

Методично-бібліографічні поради

Тернопіль

2014

УДК 355.018 355.48(47+57:581) (078)

ББК 68.3 (4 Укр)+68.3

В 11

Підготувала:	О. В. Гапочка, методист II категорії науково-методичного відділу ТОУНБ
Редактор:	О. М. Раскіна
Комп'ютерний набір:	О. В. Гапочка, методист II категорії науково-методичного відділу ТОУНБ
Комп'ютерна верстка:	В. І. Раківський, завідувач відділу автоматизації та механізації бібліотечних процесів ТОУНБ
Відповідальний за випуск:	В. І. Вітенко, директор ТОУНБ, заслужений працівник культури України

В 11 Відлуння афганських гір : з нагоди 25-ї річниці виведення радянських військ з Афганістану : метод.-бібліогр. поради / Терноп. обл. універс. наук. б-ка, наук.-метод. від. ; підгот. О. В. Гапочка ; ред. О. М. Раскіна. — Т. : [б. в.], 2014. — 16 с.

Методично-бібліографічні поради розраховано на бібліотечних працівників, а також на широке коло користувачів.

УДК 355.018 355.48(47+57:581) (078)

ББК 68.3 (4 Укр)+68.3

Указ Президента України
«Про проведення у 2014 році в Україні
Року учасників бойових дій на території інших держав»

З метою вшанування громадян, які виконували військовий обов'язок на території інших держав, сприяння поліпшенню соціального захисту таких громадян, їх сімей та з нагоди 25-ї річниці виведення військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан постановляю:

1. Оголосити в Україні 2014 рік Роком учасників бойових дій на території інших держав.

2. Кабінету Міністрів України:

1) утворити Організаційний комітет з підготовки і проведення Року учасників бойових дій на території інших держав (далі — Організаційний комітет), включивши до його складу представників центральних та місцевих органів виконавчої влади, всеукраїнських громадських об'єднань ветеранів, Української спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів);

2) розробити з урахуванням пропозицій Організаційного комітету та затвердити у тримісячний строк план заходів з підготовки і проведення Року учасників бойових дій на території інших держав, передбачивши, зокрема, заходи щодо відзначення 25-ї річниці виведення військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан та щодо підвищення рівня соціального захисту і медичного обслуговування учасників бойових дій на території інших держав, сімей загиблих та померлих учасників таких бойових дій;

3) вирішити в установленому порядку питання щодо фінансування заходів з підготовки і проведення Року учасників бойових дій на території інших держав;

4) посилити контроль за встановленням особам статусу ветеранів війни.

3. Міністерству закордонних справ України забезпечити проведення закордонними дипломатичними установами України роботи щодо інформування міжнародної спільноти про роль українських військовослужбовців і правоохоронців у міжнародних

діях, заходах, спрямованих на виконання миротворчих та гуманітарних завдань.

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській, Севастопольській міським державним адміністраціям:

- 1) розробити та затвердити регіональні плани заходів з підготовки і проведення Року учасників бойових дій на території інших держав, передбачивши, зокрема, заходи щодо відзначення 25-ї річниці виведення військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан та щодо проведення за участю громадських об'єднань воїнів-інтернаціоналістів, ветеранів, студентської та учнівської молоді урочистостей, патріотичних, військово-спортивних та культурно-мистецьких акцій;
- 2) ужити додаткових заходів щодо забезпечення виконання актів законодавства з питань соціального захисту учасників бойових дій на території інших держав, інвалідів війни, сімей загиблих та померлих учасників бойових дій;
- 3) забезпечити за участю органів місцевого самоврядування організацію 15 лютого 2014 року покладання квітів до меморіалів загиблих воїнів-інтернаціоналістів, зборів громадськості, зустрічей з учасниками бойових дій на території інших держав, сім'ями загиблих;
- 4) надавати сприяння молодіжним, ветеранським та іншим громадським об'єднанням у здійсненні діяльності, пов'язаної з проведенням заходів, присвячених відзначенню Року учасників бойових дій на території інших держав;
- 5) забезпечити упорядження меморіалів, пам'ятників, місць поховань загиблих та померлих воїнів-інтернаціоналістів.

5. Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення заходів, присвячених Року учасників бойових дій на території інших держав.

Президент України
м. Київ
12 червня 2013 року
№ 329/2013

В. ЯНУКОВИЧ

*...А кожної весни у афганських горах,
так щедро политих кров'ю,
зацвітають тюльпани.
І красивішого видовища світ не знає.
Оті тюльпани стали символом,
щорічним живим пам'ятником людям,
які загинули за ідею.
Л. А. Бондаренко*

15 лютого з року в рік схиляються знамена над полеглими в Афганістані. У цей день 25 років тому, коли останній радянський солдат залишив багатостраждальну афганську землю, закінчилась жорстока десятилітня війна, або, як офіційно її називали, військово-політична спецоперація Радянського Союзу. Це день пам'яті тих бійців, які виконували свій інтернаціональний обов'язок, воювали та загинули на чужині.

15 травня 1988 року, відповідно до Женевської угоди, почався перший етап виводу військ колишнього СРСР з Афганістану.

Ця воєнна кампанія відійшла в історію з трагічними наслідками та великою кількістю жертв. Джерела надають різні дані про людські втрати, які склали понад 14,5 тисяч убитих, 53 тисячі поранених. Через горнило війни пройшло 160 тисяч українців, близько 3 тисяч загинуло, у тому числі від 60 до 417 чоловік вважаються зниклими безвісти, або тими, що потрапили в полон.

Не обминула війна й Тернопільщину. Понад 1700 нашим землякам довелося взяти участь у цьому шаленому пеклі. 48 молодих хлопців не повернулися додому, 2 пропали безвісти, 46 стали інвалідами.

Це рана, що не загоїться, біль, який не відступає. Афган став важким випробуванням не тільки для тих, хто воював, а й для їхніх сімей: сиві від горя батьки й матері ховали своїх молодих синів, діти ставали сиротами, жінки — удовами в мирний час.

Для гідного вшанування мужності, самовідданості, вірності військовому обов'язку воїнів-інтернаціоналістів Верховна Рада України ухвалила постанову «Про відзначення в Україні 25-ї річниці виведення радянських військ з Афганістану».

На виконання Указу Президента України № 329/2013 від 12 червня 2013 року Тернопільська обласна державна адміністрація, відповідно, видала розпорядження «Про проведення у 2014 році в області Року учасників бойових дій на території інших держав та відзначення 25-ї річниці виведення військ колишнього СРСР із Республіки Афганістан».

Бібліотечна спільнота Тернопільщини готується до вшанування цієї трагічної дати в історії нашого народу. У книгозбірнях планують провести масові заходи, оформити виставки художніх робіт, мемуарної та історичної літератури, фотовиставки, які б висвітлювали героїчне минуле ветеранів війни в Республіці Афганістан.

Радимо організувати лекції, круглі столи за участю журналістів, військових істориків, дослідників та використати наступну тематику:

- «Афганістан болить у душі моїй»;
- «На чужих війнах»;
- «Афганістан... Як довго ця війна тривала»;
- «Локальна війна в Афганістані».

Для кращого висвітлення історії війни та візуального сприйняття відвідувачами заходів можна, при можливості, демонструвати слайд-шоу та відеофільми.

Буде доречно провести бесіду, годину спілкування, на які запросити колишніх воїнів-афганців. Пропонуємо наступні теми:

- «Віват усім, хто повернувся з поля брані. З Єгипту, Сирії, Анголи, Сомалі, хто бачив смерть в крутих горах Афгану, і тим, хто не прийшов до рідної землі»;
- «Долі, обпалені Афганом»;
- «І біль священний ділимо навпіл»;
- «Час і досі не загоїв рану — цей одвічний біль Афганістану».

Книжкова виставка стане гарним доповненням таких заходів. Радимо скористатися наступними темами:

- «Вогненними дорогами чужих країн»;
- «Велика і вічна правда історії, яку не спотворити і не перекреслити»;
- «І пам'ять серця, і вічний смуток»;

- «Крізь полум'я Гардеса й Кандагара».

Книгозбірням області, які забезпечені комп'ютерами з доступом до мережі інтернет і мають, відповідно, власні веб-ресурси (сайти, блоги, профілі бібліотек у соціальних мережах), слід максимально використовувати цей інформаційний простір для роботи. Можна розмістити на своїх веб-сайтах онлайн-виставку, а для її підготовки скористатися наступною тематикою:

- «Пам'ять про афганську війну»;
- «Вони пройшли Афган»;
- «І пам'ять ожива вогнем пекучих ран»;
- «Покоління, обпалене вогнем і афганським сонцем».

Головне завдання таких заходів, основна цільова аудиторія яких є представники молодого покоління, — розширювати їхні знання про афганську війну, виховувати повагу до воїнів-інтернаціоналістів.

Бібліотечні фахівці можуть провести для ветеранів-афганців історичний флешмоб, у якому відтворити фрагменти життя українських миротворців або зобразити сцену з художнього фільму про війну в Афганістані з використанням військової атрибутики. До підготовки таких заходів варто залучати активних користувачів, зацікавлену молодь, студентів історичних факультетів тощо.

Доречно буде також оформити в книгозбірнях Куточки бойової слави. Таку роботу варто здійснювати спільно з громадськими об'єднаннями, обласними та районними спілками ветеранів-афганців, активістами ветеранського руху.

Фахівці індустрії кіно відзняли чимало документальних та художніх стрічок, наприклад: «9 рота», «Протистояння», «Афганський злам», «Миротворець», «Сповідь диверсанта», «Останній солдат. Афганістан». Демонстрація таких фільмів під час заходів підсилює ефект сприйняття у відвідувачів, додає емоційності їй, хочеться вірити, знайде відгук у душах сучасної молоді, щоб вони завжди пам'ятали цю частину історії нашого народу та не забували про подвиг співвітчизників у цій неоголошеній та, як згодом виявилось, нікому не потрібній війні.

Щоб гідно відзначити цю дату, вшанувати героїчний вчинок воїнів-інтернаціоналістів та віддати данину пам'яті загиблим в афганській війні, пропонуємо сценарій тематичного вечора, присвяченого 25-й річниці виведення радянських військ з Афганістану:

«Ми не маємо права забути цю війну...»

...Ті, хто бореться на війні, — найпрекрасніші люди, і що ближче до передової, то більше прекрасних людей ти зустрічаєш; проте ті, хто затіває, розпалює і веде війну, — свині, котрі думають тільки про економічну конкуренцію і про те, що на цьому можна збагатитися.

Я вважаю, що всі, хто збагачується на війні і хто сприяє її розпалюванню, повинні бути знищені в перший день військових дій повноважними представниками чесних громадян своєї країни, котрих вони посилають воювати...

Ернест Хемінгуей

I ведучий:

Доброго дня, шановні ветерани!

II ведучий:

Доброго дня, дорогі гості!

Як прекрасно жити на світі! Але пам'ять... Вона не дає спокою. Існують дати, про які не варто нагадувати зайвий раз, бо вони не стираються з пам'яті народної. 15 лютого 1989 року для багатьох став днем, коли закінчився рахунок втратам наших солдатів, службовців. Важкий сумний підсумок. Багато матерів не дочекалися своїх синів, і не сказали вони «Мамо, я живий...»

I ведучий:

Якщо навіть викреслити цей день із календаря, усе одно щороку воїни-інтернаціоналісти згадуватимуть загиблих друзів-побратимів, лунатимуть по-чоловічому небагатослівні тости за військове братерство, випробувану вогнем дружбу, людську честь, перевірені Афганістаном. Історикам ще належить дати свою оцінку десятирічній війні, яку вів Радянський Союз на території сусідньої держави. Що б не казали теоретики, наші хлопці чесно виконували свій обов'язок миротворців, до кінця були вірні присязі.

II ведучий:

Ще довго ятримуть душі прийдешніх поколінь дошкульні запитання: в ім'я кого загинули й стали інвалідами тисячі юних співвітчизників у далекому Афгані?

I ведучий:

Поставте скибку хліба на стакан
І голови схиліть в скорботі вічній
За тих, кого убив Афганістан,
Чиї він душі зранив і скалічив.
О, Україно! Ніжно пригорни
Усіх живих своїх синів, як мати,
Щоб ми уже не бачили війни,
Не чули щоб ніколи звук гармати.

II ведучий:

Афганська війна... Брудна, неоголошена... Та хіба війни бувають чистими? Будь-яка несе смерть, каліцтво, вдягає в жалобу тисячі сердець, материнських сердець. У війни холодні очі, у війни свій рахунок, своя безжальна арифметика.

I ведучий:

Наша сьогоднішня зустріч — данина пам'яті всім, хто причетний до героїчної й трагічної афганської війни, яка тривала у два рази довше, ніж Велика Вітчизняна. 1700 молодих хлопців із Тернопільщини брали участь у цій військовій операції, 48 із них, на жаль, не повернулись, залишившись у нашій пам'яті та серцях рідних.

II ведучий:

Майже в кожному населеному пункті нашої області є вулиця, названа ім'ям загиблого героя. У Тернополі, Гусятині, Ланівцях, Почаєві, Кременці, Теребовлі, Підволочиську, Чорткові, Бучачі, Збаражжі, Заліщиках і Шумську споруджено пам'ятники воїнам-афганцям, у селах Хомівці, Усті та Пиляві — пам'ятні знаки.

I ведучий:

В області діє 2 музеї: у м. Тернополі — постійно діюча виставка «Війна в Афганістані» на базі обласного краєзнавчого музею, у школі с. Борщівки Лановецького району — музей Героя Радянського Союзу, підполковника Ярослава Павловича Горошка, у м. Монастириськах та інших містах відкрито кімнати-музеї про афганську війну.

II ведучий:

Це все та багато іншого зроблено завдяки обласній організації Української спілки ветеранів Афганістану, яку зараз очолює Сергій Євгенович Лісовий. Допомагають йому активісти ветеранського руху: Петро Канак, Михайло Муха, Любомир Сагайдак, Роман Храпцьо, Олександр Макухівський, Іван Залізняк, Іван Яремко. Вони сьогодні з нами, тут, у цій залі (*ведучий називає імена запрошених афганців*). Дорогі друзі, давайте привітаємо ветеранів і дружніми оплесками віддамо шану їх героїзму, бойовій витримці та відвазі.

I ведучий:

Пам'ятайте, друзі, цих людей довіку,
Тих, хто повернувся і поліг в боях.
І вклонімось всі ми низько до землі їм,
Квітами устелимо їх тернистий шлях.

Слово надається _____

II ведучий:

Афганістан... У брежнєвську добу агонії, «розвинутого соціалізму» в наш лексикон чорним тавром впеклося це лунке, як постріл із-за рогу, слово. Для тисяч українських родин воно назавжди стало грізним знаменом біди, символом невгамовних душевних мук і невтішного горя.

I ведучий:

Ховали інтернаціоналіста,
Блищала глухо цинкова труна,
Нестерпно пахло тополиним листом
І плач дівочий танув, як струна.
Руда земля розверзлась чорнорото.
Чекає хижо мовчки на своє,
А мати на колінах у болоті обмацує труну:
«Чи ж там він є?!»

II ведучий:

Стоять, відводять очі в бік солдати,
І шепотить сержантик ледве чуть:
«Не велено... Не можна відкривати...
Не велено...»
Уже струмки течуть. Уже весна така глибока, рання.
Учора вже летіли журавлі.
Таке врочисте вийшло поховання:
Школяррики стоять, учителі.

I ведучий:

А голосок дівочий квилить, квилить,
Соромиться кричати на весь світ...
Кого клясти, кого назвати винним?
І що той світ? Хіба він дасть отвіт?
На хрест сусідній похилився тато,
Похнюпилися братики малі —
В селі ховали воїна-солдата,
У мирному вкраїнському селі.

Слово надається _____

II ведучий:

Летіли в Україну «чорні тюльпани» з цинковими гробами. Наша країна втратила близько 4 тисяч молодих хлопців, 6 тисяч стали інвалідами, ще 72 чоловіки залишились у полоні або пропали безвісти. Серед тих, хто не повернувся з афганської війни, є імена наших земляків:

- 1.
- 2.
- 3.
- ...

I ведучий:

Не відболить це горе, не виплачеться та не відпечалиться на нашій землі, допоки житимуть батьки, брати й сестри, вдови й діти загиблих у горах і долинах Афганістану синів України. Найбільш глибоко в народну пам'ять врзалась саме неоголошена афганська війна, відгомін якої ми відчуваємо й досі.

II ведучий:

Вона чорним смерчем пронеслась над простором України, зачепила переважно родини робітників і селян, які віддавали своїх, часто єдиних, синів до армії, не відаючи, через яке пекло їм доведеться пройти. І на знак ушанування світлої пам'яті загиблих воїнів, схилимо голови та вшануймо хвилиною мовчання.

(Звучить метроном хвилини мовчання)

I ведучий:

Довго замовчували афганську війну. Дозували правду про героїв і втрати. Навіть плакати над могилами на дозволяли. А потім ця війна прорвалася віршами й піснями, трагічними, світлими й мужніми, щирими й проникливими:

Нехай поетів родить не війна,
Нехай черпають фарби тільки з миру.
Кохання, барви квітів і весна
Натхненням напувають їхню ліру!

II ведучий:

Бої закінчуються, а історія вічна. Пішла в історію й афганська війна. Але в пам'яті людській їй ще жити довго, тому що її історія написана кров'ю солдатів і слізьми матерів. Покоління, обпалене її вогнем, як ніхто засвоїло військові та моральні уроки тієї ніким і нікому неоголошеної, героїчної й трагічної афганської війни.

I ведучий:

І зараз, у ХХІ столітті, на нашій планеті вирують війни, злочини, насилля. То будемо мати надію, що в майбутньому на Землі пануватимуть мир та злагода, батьки виховуватимуть своїх дітей добрими, чесними, істинними патріотами своєї країни, люди забудуть навіть значення слова «війна».

Список використаних джерел

Україна. Президент (2010— ; В. Ф. Янукович). Про проведення у 2014 році в Україні Року учасників бойових дій на території інших держав [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 329/2013 від 12 черв. 2013 р. / Президент України Віктор Янукович : офіційне інтернет-представництво. — Електрон. текст. дані. — К., 2013. — Режим доступу: <http://president.gov.ua/ru/documents/15802.html>, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова укр.

Україна. Верховна Рада. Про відзначення в Україні 25-ї річниці виведення радянських військ з Афганістану [Електронний ресурс] : постанова Верховної Ради України № 344-VII від 20 черв. 2013 р. / Верховна Рада України : офіційний веб-портал. — Електрон. текст. дані. — Україна, сор. Верховна Рада України, 1994—2013. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344-18>, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова укр.

Про проведення у 2014 році в області Року учасників бойових дій на території інших держав та відзначення 25-ї річниці виведення військ колишнього СРСР із Республіки Афганістан [Електронний ресурс] : розпорядження голови Терноп. облдержадмін. від 19 лип. 2013 р. / Тернопільська обласна державна адміністрація. — Електрон. текст. дані. — Т., сор. Терноп. облдержадмін., 2010. — Режим доступу: <http://www.oda.te.gov.ua/main/ua/catalog/item/27442.htm>, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова укр.

* * *

Афганська неоголошена війна: вінницький вимір [Текст] : бібліогр. покажч. / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва. — Вінниця : [Б. в.], 2004. — 123 с.

Верстаков, В. Г. Афганский дневник [Текст] / В. Г. Верстаков. — М. : Воениздат, 1991. — С. 5.

Гращенко, А. И. Афганская война: как это было [Текст] : [фотоальбом] / А. И. Гращенко, Ю. В. Платонов, А. А. Проханов. — М. : Планета, 1991. — 261 с.

Книга пам'яті. Афганістан (1979—1989) [Текст] : Тернопільська обл. — Т. : Воля, 2004. — 80 с.

НАТО і Афганістан [Текст] : запитання та відповіді. — Брюссель, 2012. — 17 с.

Обпалені війною. Афганістан (1979—1989) [Текст] / авт.-упоряд. В. Погорецький. — Т. : Астон, 2009. — 480 с.

Стрельцова, Н. И. Возвращение из Афганистана [Текст] / Н. И. Стрельцова. — М. : Молодая гвардия, 1991. — 222 с.

* * *

Джуран, В. Тернова мати хустка [Текст] : [про подвиг воїна-афганця В. Гричака] / В. Джуран // Вільне життя плюс. — 2012. — 1 лют. — С. 6.

Когут, В. Пам'ятаймо полеглих, піклуймося про живих [Текст] : [афганська війна й Тернопільщина] / В. Когут // Свобода. — 2013. — 22 лют. — С. 5.

Костира, А. Старт спецоперації «Афган» [Текст] / А. Костира // Україна молода. — 2009. — 25 груд. — С. 18.

Лукашук, А. Один бій в Афганістані: реальність і офіціоз [Текст] / А. Лукашук // Нова Тернопільська газета. — 2012. — 15—21 лют. — С. 4 : фотогр. — (15 лютого 1989 р. Радянський Союз вивів війська з Афганістану).

Моїсеєнко, І. Відлуння нескореного Гіндукушу [Текст] : Під час війни в Афганістані успішно пройшли випробування автомат АК-74, БПМ-2 та легендарна «Чорна акула». Але яку дорогу ціну заплатив СРСР за ці експерименти? / І. Моїсеєнко // Військо України. — 2010. — № 1. — С. 32—34.

Моїсеєнко, І. Сектор обстрілу [Текст] : [до 20-річчя початку виводу рад. військ з Афганістану] / І. Моїсеєнко // Військо України. — 2008. — № 5. — С. 44—47.

Палій, О. Як «привид комунізму» перетворив країну на кошмар [Текст] : до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав та 24-ї річниці виводу військ із Афганістану / О. Палій // День. — 2013. — 15—16 лют. — С. 6—7.

Райхель, Ю. Війна, що зруйнувала СРСР [Текст] : 30 років тому почалась афганська авантюра / Ю. Райхель // День. — 2009. — 29 груд. — С. 7.

Рубцов, І. Афганські спогади [Текст] : свідчення очевидця / І. Рубцов // Дніпро. — 2012. — № 3. — С. 88—99.

Слісаренко, І. Афганська пастка [Текст] : Кіно чи правда? / І. Слісаренко // День. — 2009. — 29 груд. — С. 7.

Фандеев, О. Війна як причина згадати про цінність миру [Текст] : [12 років тому рад. війська вийшли з Афганістану] / О. Фандеев // День. — 2001. — 15 лют. — С. 1.

Федишен, Б. У пеклі неоголошеної війни [Текст] : [про воїна-афганця І. Голуба] / Б. Федишен // Вільне життя плюс. — 2012. — 17 лют. — С. 2 : фотогр. — (Афганськими дорогами).

Червонописький, С. В. Ми не були загарбниками... [Текст] : 15 лютого минає 18 років відтоді, як рад. війська виведено з Афганістану : [інтерв'ю з учасником бойових дій в Афганістані, генерал-майором С. В. Червонопиським] / взяв О. Сищук // Віче. — 2007. — № 3/4. — С. 55—57.

* * *

Відлуння афганських гір [Електронний ресурс] / Shkola.uCoz.ua. — Електрон. текст. дані. — [Україна], сор. 2014. — Режим доступу: http://shkola.ucoz.ua/news/vidlunnja_afganskikh_gir/2012-05-15-101, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова укр.

Відлуння Афганських гір [Електронний ресурс] : сценарій темат. вечора, присвяч. 20-й річниці виведення рад. військ з Афганістану / Вчитель вчителю, учням та батькам. — Електрон. текст. дані. — [Україна], сор. 2014. — Режим доступу: http://teacher.at.ua/publ/vidlunnja_afganskikh_gir/45-1-0-3143, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова укр.

Війна в Афганістані, 1979—1989 [Електронний ресурс] / Вікіпедія : вільна енциклопедія. — Електрон. текст. дані. — [Україна]. — Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%B2_%D0%90%D1%84%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%96_1979%E2%80%941989, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова укр.

До 24 річниці виведення військ з Афганістану [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Рожищенського коледжу Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. — Електрон. текст. дані. — [Україна], сор. 2013. — Режим доступу: <http://www.koledg-lnuvm.ho.ua/nev/24.html>, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова укр.

Відлуння афганських гір

З нагоди 25-ї річниці виведення радянських військ з Афганістану

Методично-бібліографічні поради

Підготувала:	О. В. Гапочка, методист II категорії науково-методичного відділу ТОУНБ
Редактор:	О. М. Раскіна
Комп'ютерний набір:	О. В. Гапочка, методист II категорії науково-методичного відділу ТОУНБ
Комп'ютерна верстка:	В. І. Раківський, завідувач відділу автоматизації та механізації бібліотечних процесів ТОУНБ
Відповідальний за випуск:	В. І. Вітенко, директор ТОУНБ, заслужений працівник культури України

Підписано до друку 01.02.2014. Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Schoolbook.
Друк цифровий. 0,93 ум. др. арк., 0,59 обл.-вид. арк.

Наклад 30 примірників

Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека
б-р Т. Шевченка, 15, м. Тернопіль, 46001. Тел. (0352) 52-52-64 www.library.te.ua